

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű, akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.

Megjelenik: havonként háromszor.

Felelős szerkesztő:
KUN BÉLA.

Főmunkatárs:
SIPOS BÉLA.

Kiadóhivatal főnöke:
INCZE ZOLTÁN.

Előfizetési ár:

Egész évré 3 frt, félévre 1 frt 50 kr,
negyedévre 75 kr.

Egyetemi és akadémiai hallgatóknak közép-
iskolai tanulóknak és önképzőköröknek egész
évre 2 frt, félévre 1 frt.

Egy szám ára: 10 krajcár.

A mi ujévünk.

Határkö előtt állunk, mely egyik oldalával a multba, másik oldalával a jövőbe néz. A multba néző oldalon van valami írva, bár sok az üres hely, a jövőbe nézőn természetesen még egy vonás sincs bevésvé.

Megállunk egy pillanatra a kőnél, visszajpillantunk a mult céljaira, küzdelmeire és álmaira, gondolkodunk a kivivottakról és ha nem vagyunk elfogultak, bizony nem elégszik meg a mi lelkünk.

Mi cél volt, cél maradt s nagyon helyesen, mert bármennyit tennék is, a teljes cél eléréséig mindig maradna teendőnk; mi álmom volt, álmom maradt, talán még színjátzóbb, de messzebb lengő álmom, mint régebben, — s ez a baj, a hiány, a télenységnek, életre nem valóságnak legbiztosabb és legsajnálatosabb jelensége.

Nem lenne szabad, hogy a mi már elődeinknek édes álma volt, azt mi is, mint álmatartsuk és méntjük meg a szétfoszlástól, nem lenne szabad egyre csak terveznünk és ábrándszálat szövögetnünk a jövőről tett, cselekedet helyett, nem lenne szabad kirívólag kimutatnunk önmagunkról, hogy nincs képességünk, nincs erőnk megmenekülni a csendes magunkba zárkozottság, a lazukáló nem-törődömség enyhe lefolyású, de az akaratot lenyűgöző betegségétől.

Nem hihetjük el, sőt határozottan bünt cselekednénk, ha elhinnők, hogy a 300 főből álló debreceni akadémiai ifjúságban nincs annyi munkaerő, rátermettség és ideális tűz, mi egy fellendült és egészséges ifjúsági élet reménységét megvalósíthatná.

Az a baj szerintünk, bár mint is vizsgáljuk a multból felsíró tapasztalatokat, hogy a szétdarabolt-

ság, a sokfelé szakadottság miatt nem tudja magát teljesen kitüntetni, érvényre juttatni a legjobb tehetség sem; nincs mód, alkalom és tér nyitva, hogy az általános ifjúsági célokért való küzdelemben bárki is kimutathassa a maga teljes mértékében buzgólkodását.

Igy aztán paragon hever, gyümölcsetlenül a jó mag ... ezt látván előállnak a maradiság orvosai, diskurálnak teljes tüdejökből, megállapítják a betegség kóros tüneteit, elismerik, hogy gyógyítani kell a beteget, de hogy mivel — erre már himeznek-hámoznak, végre fennszóval hirdetik az önjavítás, önjobbulás elméletének bűvösen gyógyító hatását.

Mindez pedig lévén egyszer s mindenkorra csak üres szó, a haladásra való egyöntetű igyekezet hiánya miatt tovább sinylődünk a régi bajokban.

Igy talál az új év. Nagy célok előtt és mégis — cél nélkül. Ez a mi bűnünk.

Két szemüveget tehetünk fel a jövő vizsgálására. Az egyik a legközelebbi mult alapján való következtetés szemüvege s mit ezen keresztül látunk kell, szomorú őszi tájkép, melynek tarlóján végigsírt a hervadás szellője.

A másik szemüveg az újévhez fűzött bizalom, remény és édes álmok csillogó tüköre; mit rajta látunk, mosolygó tavaszi tájkép, melynek zöld mezéjére virulást csókolt az áldó nap sugára.

Melyiket tegyük föl? Szomorú tapasztalatra vagy derült reményre építsünk? Kétkedjünk vagy higyjünk? Rásüssük a szégyenbélyeget önmagunkra, vagy megtisztulásban bizzunk?

Bizony, bizony, ha a serpenyőt mérlegeljük, több ok van az aggodásra, mint a bizalomra. Olyan tüneteket látunk felgomolyodni, melyek összehec-

celvén a két akadémiai tanszak hallgatóit, lenyűgöznék, elnyomnák a közakarat és közérzés nyilvánulását, vagyis nyiltabban, bár fájó érzéssel szólván, tetemes munkaerőt, egy egész kis részt vonának el az akadémiai kör építésétől.

S mindamellet is feltétlenül biznunk kell! erre int az új év, az új remény, új hit tápláló dajkája. Bár hátunk mögött homály van, viduljunk a fényre, mely előttünk fejledez. ... Utolsó próba előtt állunk. Összegyűjtven minden erőt, higgyük, hogy melegítő egységet lehelhetünk az ifjúsági élet fagyos széthuzásába. Kötelességünket lelkesen tegyük meg! Akadémiánknak legszentebb érdekei s az ország összes akadémiai közt elfoglalt első helye így kívánják. Mitsem ér a nagyszám; ezzel az anyaiskolára csak fél dicsőség háramlik, ha csenevészedik az élet s meglanyhul a vér lüktetése.

De majd másképp lesz ez! Ezzel a reménnyel köszöntsük a felhasadó új esztendőt:

— Isten hozott!

E.

Tömörüljünk!

Örvendetes jelenség a debreceni akadémia ifjúságának életében, hogy a káros, bomlasztó hatású tüneteket végre felismeri, azokat orvosolni

igyekeznek. Még két éve sincs annak, hogy e mozgalom megindult, ma már határozottan nagy arányt öltve helyet kér magának s még a legközönyösebb elem figyelmét is magára vonja. Felismerte az akadémiai ifjúság a létező állapotok tarthatatlanságát, belátta, hogy ezen az alapon állva tekintélye folyton csökken, orvosolni, gyógyítani akar hát gyors, radikális kurával, nehogy a halogatás végveszélyt hozzon a betegre, ifjúsági életünkre. Belátta a debreceni ifjúság, hogy azt a pozíciót, mely méltán, jogosan megilleti őt a debreceni társadalomban botorság volna el nem foglalni, s viszont a társadalommal szemben bizonyos kívánalmakat be kell tölteni, azok az ifjúság jóhírnevének épségben tartása miatt is meg kell felelni! Ezekért a célokért kell küzdeni az ifjúságnak saját jól megfontolt érdekében, ezeket az irányelveket kell felírni lobogójára, nem pedig holmi „demokrata“ jelszót, mely jó az ifjúsági élet szétválasztására, az egység megbontására, de egészséges élet megteremtésére nem vezet!

Mi pedig üdvözöljük, buzdítjuk mindazokat, kiket ily nemes intenció vezérel. Fájt nekünk látni, hogy az ősi, híres debreceni főiskola ifjúsága szemben a pezsgő egyetemi és többi akadémiai ifjúsággal, nem állja ki a versenyt; a tradíció fogalmának félremagyarázása miatt, a tarthatatlan, a modern gényeknek meg nem felelő álláspontot nem akarja

Téli erdő.

Szegény erdő, szegény erdő,
Mivé lettél?
Jaj, de mindent, jaj, de mindent
Elvesztettél.
A madarad', a leveled',
A virágod...
— A temérdek jóbarátod!

Rád se néznek, feléd se jön
Senki mostan;
Itt borongasz, szomorúan
Elhagyottan;
A ki jön is, nem jó szándék
Hozza ide,
— Fejsze villog a kezibe!

Milyen más is volt a sorsod
A mult nyáron,
A mikor még híres voltál
Hét határon!
... Vigasztalódj, így van ez már
Rég szokásban,
— Az emberi társaságban!

Szabolcska Mihály.

Mária.

Betlehemi pusztán, kisdéd istállóba'
Megszületett Jézus világ Megváltója.
Lágyan átöleli édes anyja karja,
Gügyögő kis fiát ringatja, ringatja...

Ragyogó könyecsepp ül Mária szemében,
Megcsókolja fiát forró szerelmében;
»Én édes magzatom, én szívemnek vére,
Jer, simulj anyádnak fájó kebelére!
Látom a jövendőt, tudom a te sorsod,
A mint tenvéredet más büneért ontod...
Jer, borulj keblemre, mint fára a lombja,
Mért is szültelek én örök fájdalomra?
Alig voltál enyim, már is itt hagysz engem,
Itt hagysz sajtó búban, égető keservben.
Más szívét gyógyítod, másnak nyújtasz
enyhet,
Akkor, midőn anyád kétségek közt szenved.
A jövendő fátylán sejtő lelkem áthat:
Tüske vérzi lábad, halovány orcádat...

elhagyni. Eltűri azt, hogy magában a főiskolában különbség legyen joghallgató és joghallgató közt, és a helyett, hogy a komoly munkát választaná jelszavául, nevetséges eszmék, lehetetlen elvek mellett csoportosul, s azt védi mindhalálig. Megérdemli az elismerést az, a ki ebben a tekintetben a kezdeményező lépéseket tette, megérdemli az ifjuság háláját. Ma hál' Istennek e nevetséges felfogás elenyészett, ifjuságunk az üres jelszók helyett a homoly munkát választotta, a beteges állapotot gyógyítani készül. Hadd forrjon össze az akadémiai ifjuság, legyen egy test egy lélek, lépjen fel a mindnyájunkat érdeklő ügyekben impozánsan, foglalja el azt a helyet a debreceni társadalomban, mely őt jogosan megilleti, mutassa meg, hogy a művelt magyar ifjuságnak egy igen tekintélyes részét képviseli, mutassa meg, hogy csakugyan ő az ország első akadémiajának ifjusága.

Tömörüljünk, ha kell alakítsunk pártot, mely ha úgy tetszik viselje a „reform párt“ nevet, így az összetett erő, a hatványozott ifjui hév és nemes lelkesedés kívánja a diadalt, meghozza a kívánt eredményt!

Tömörüljünk és küzdjünk nemes, hozzánk illő fegyverekkel azok ellen, kik a mult ködéből kibontakozni nem tudnak, világosítsuk fel őket, hogy ép akkor tisztelik a multat, ha annak szellemében előretörnek, ha az ősi hagyományba az ugynevezett tradi-

ciókba nem kapaszkodnak meg, hanem azt fejleszteni, előbbre vinni szent kötelességüknek tartják. Tömörüljünk! Gyógyítsuk a beteget lehető gyorsan, ha kell a seb „ense recidendum est, ne pars sincera trahatur“.

Egyesek jó szándéka mit sem ér, hogy úgy mondjam minálunk nem imponál. Tanu rá a mult év, mikor csak kevesen lelkesültek az akadémia kör-eszméjéért, s nem lett belőle semmi. De most, mikor édes örömmel mondhatjuk, hogy az ifjuság átértette a nemes célt, méltányolja az egyesek törekvését, remélhetjük, hogy közös vágyunk az akadémiai kör még e tanévben meglesz.

Tömörüljünk, egyetértve támogassuk azokat, kiket az előkészületek megtevésével megbiztunk, s míg ők csendben dolgoznak, addig mi ne engedjük az ifjuság fellobogó lelkesedését elaludni! Alakítsuk meg az akadémiai reformpártot, mely a főcél mellett küzdjön minden szépért, minden nemesért, mely az ifjuságot közelebről érdekli, és addig is, míg az akadémiai kör végleg egyesitené ifjuságunkat, tegyen meg mindent az egyesítés érdekében, tűzze ki egyik főfeladatául az ifjuság tekintélyének emelését, ünnepélyeink, nyilvános szereplésünk sikere érdekében tegyen meg mindent, képviselje méltóan a debreceni főiskola lelkes, előretörő polgárságát.

Tömörüljünk !!

Ifjabb Bélavári.

*Maradj itt, ne menj el ... félek, szívem
reszket ...*

*Ott ... töviskoszorú, nézd ott a keresztet ...
Látom a jövendőt, letörlöm a könnyet;
Az anya fájdalmát elviselni könnyebb,
Mintsem hogy milliók vesszenek a bűnbe' ...
Gyógyítsd a sebeket soha meg nem szünve.
Nem zokogok többé, nem fáj távozásod.
Menj áldott magzatom, mentsd meg a vi-
lágot.*

*Oh, segítsél rajta, egész világ szenved,
Az emberiségért viseld a keresztet.«*

*Bethlehemi pusztán kisdéd istállóba'
Megszületett Jézus világ Megváltója...
Lágyan átöleli édes anyja karja,
Gügyögő kis fiát ringatja, ringatja...*

Leander.

Künn a kertben ...

*Künn a kertben három kedves kis virág;
Piros rózsza, kék nefelejts, gyöngyvirág;*

*Elmerengek én e három virágon,
Bennök látom mennyországom, világom.*

*Két viruló piros rózsza orcája,
Kék nefelejts szívet sebző szempárja
És ártatlan hattyukeble gyöngyvirág,
Drágább nekem e három, mint a világ.*

Incze Zoltán.

A szeszély.

Iduska táncolva, ugrálva futott végig a szobán az ablakhoz.

— Mama, mama! nézd csak, a másik oldalon ott megy Kovács Ilonka. Hahaha! ... jaj de csunya kalapja van. Az a legujabb divatú. Egy kis drót, néhány csipkedarab s aztán elől két nagy számárfül. Jujuj, soha sem tennék olyan kalapot a fejemre. Tudod mamuska, mindig azt hiszem, hogy az olyan füles kalapú leányt mindenki csacsinak hiszi...

Hirtelen eszébe jut valami. Kissé elkomo-

Tulzások.

Tiszteletreméltó laptársunk, a Hittanszaki Társulat kiadásában megjelenő „Közöny“ legutóbbi két számában egy pár cikket dörögtet és hely hely közel siránkoztat el a specifikáció ellen.

A Közöny és lapunk között a távrolól sem akarunk visszavonást szítani, mert nincs is rá okunk, de az említett két cikkel a megtoldatlan és sallangokkal föl nem cifrázott igazság érdekében, engedje meg a t. laptárs, ha kénytelenek vagyunk foglalkozni.

Elismerjük, hogy a specifikáció, vagyis az ünepkövetségnek az egyházak kihívása által való betöltése nem a legkellemesebben érinti azt a theológust, ki választás utján épen a specifikáló egyházba szeretett volna menni, de mindjárt legelőször kérdjük, ha vajjon az egyháznak az egyház ügyeit vezető presbyteriumnak nincs-e meg az a tiszteletben tartandó joga, hogy kiválóbb tanulókat, kik minden téren elől forgolódnak, jó teteményben részesítsen? Mert szerintünk így, ilyen tényállás alapján a specifikáció feltétlenül jogos és áldásos intézmény. Különben, ha szorossan vesszük, nem is igen lehet szólanunk a specifikációnak bármilyen kiterjesztése ellen, mert ahhoz az egyházaknak semmiféle szószaporítás által el nem disputálható általános

lyodva megy a mamához, ki az Iduska véleményét a legujabb divatú kalapról csak úgy félfüllel hallgatta, — megcirógatja arcát s kérő édeskés hangon szólítja meg :

— Kedves mamuci ... !

— Ne, mért hizelgesz, te kis mihaszna?

— Mikor kapok már hosszú ruhát, olyat, mint Iluskának van?

— Már megint ezt kérdezed! Mondtam már, hogy ha nagy leány leszel, jó és komoly leányom leszel, akkor kapsz.

— De hiszen nem sokára a tizenötödik évet is betöltöm. Hát még sem vagyok elég nagy leány?

— Kedvesem, ne zaklass tovább. Neked még nem való hosszú ruha. Eredj inkább és láss kézimunkád után, mert nem lesz készen apád neve napjára.

Iluska kedvetlenül távozott.

Régi, elérhetetlen vágya neki a hosszú ruha. Milyen méltósággal tudna ő abban lépkedni, menyivel szebb volna ő abban...! el sem tudja kép-

joguk van, Azonban mivel egyházaink önérzete bizonyára nem türi szándékosan, hogy jószívűség méltatlanok által kizsákmányoltassék s mivel a specifikáció körül csakugyan történnek kártékony hatású vigyázatlanságok, jelen cikkünkben a t. laptárs egyes tulkapott kitételeire való tekintettel, a specifikáció üdvös korlátozásának szükségességét tartjuk szem előtt s nem rontunk kifeszített izmokkal és harcias declamáással a specifikációnak intézménye ellen, mert ehhez nincs jogunk, nincs joga a t. laptársnak, nincs joga senkinek az egyházakon kívül.

Épen azért tartom helyén nem valónak és előre nem látásnak, hogy a Közöny 2-ik számában (js) jelige alatt író akadémiai polgártársam erőszakolt indokok felhozásával akarja a specifikációt sárba sülyeszteni.

Nem szólván arról, hogy cikke elejére ~~sehogy~~ sem illik a pesti egyetemi szociális bajokkal való foglalkozás s az ennek nyomán való áttérés a debreceni theologusok „nyomorgására és sanyaruságára“, mert mindez, ha az összességre nem akarjuk kiterjeszteni véleményünket, de a cikkíró gondolkozásmódjára nézve egy kissé furcsa következtetésre enged juttatni, — áttérek a cikknek velejére, ha ugyan volna veleje, mi komolyan méltányolható lenne.

Azt mondogatja t. akadémiai polgártársam,

zeln. A mama ruhájában — titokban — sokszor állt ő a tükör előtt és próbálgatta, hogy mily kecsesen és komolyan, előkelő grandezzával fogadná a bámuló fiatal embereket, kik szólni sem tudnának a meglepetéstől, kik tisztelettel fognának vele kezét, mint egy nagy leánynyal!... Hát még a Mici, meg Gizus — talán még kezét is csókolnának neki, a mit ő nem engedne meg, hanem felszólítaná őket, hogy legyenek csak továbbra is per te!

Elővette a himző ráját, gyűszűt, tűt, pamutot s valahányszor a bujkáló tű szemébe villant, mindannyiszor egy-egy fényes gondolat szülemlett meg agyában.

Aztán abba hagyta a munkát.

Elgondolkozott. Hogy az a haszontalan Guszti is mindig, mindenkinek udvarol. Két hete nem volt nálok, bizonyosan a többi leányok után szaladgál. Nem lehet megérteni azoknak a leányoknak sem az izlését, hogy egy ilyen haszontalan, üres szívű és fejű gyerek tetszik nekik, a ki a pillangónál is csapódárabb. Ez előtt neki is tette a szépet és mennyi

hogyan „kinek létesítették a legáció intézményét?” S ennek kapcsán csipkedve célozgat a joghallgatók legációba járásának mivoltjára; s bár mondja egyszer, esküdjék meg százezerszer, sohasem fogja elhíttetni azzal, ki ezt a cikket olvasta, hogy a joghallgatókat kiküszöbölni nem szeretné az egyházkerület által szentesített igazságból.

Nem úgy! nem úgy t. polgártárs! Higyje el, mi nem így gondolkodunk a theologusokról. Ha önnek fáj, hogy mi sokan vagyunk, nekünk is fáj, hogy önök kevesen vannak. Csakhogy a két fájdalom különböző. Az ön irigységből fakad, a miénk meg abból a szeretetből, melylyel protestáns egyházunk iránt szívünk minden legkisebb dobbantásban érezünk, mert nekünk is fáj a magyar Sion pásztorainak számbeli nagy apadása, fáj, mert mi is ismerjük, őrizzük és ápoljuk egyházunk háromszázados dicsőséges multját, fáj, mert igaz protestánsok vagyunk! S bár t. polgártársnak cikkéről következtetve hajlandósága van azt kétségbe vonni, ajánlom meg ne próbálja!

Hanem hogy feledkezhetik meg t. polgártárs annyira a komolyságról, a theologia nemes méltóságáról, hogy a lelkészi pályán levők kis számát, — félszeg okoskodáson törtetve keresztül gondolatainak bukdácsoló paripáján, — a specifikációnak tulajdonítja??!

ozsonnát megevett nálok! Most, hogy valami szépséges rokonai érkeztek, kik közül az egyik pisze orrú, a másoknak pedig olyan nagyok a fülei, mint egy elefántnak, hát el nem jönne hozzájuk egy percre sem. Persze ... nem is csoda, azoknak sleges ruhájok van, nagy lányok, tudják a módját, hogy elcsábítsák a fiatal embereket. No majd ha eljön megint ..., ugyan jobb lesz, ha soha se látja többet, nem is fog rá se gondolni ezután, ő nem is bánja, akárkinek szorongatja kezét, vagy vallja a szerelmet. De ha mégis egyszer el talál jönni, megmondja neki, hogy ... mit is? ... hogy menjen vissza ahoz, a kitől jött...

Ujra előveszi munkáját, hanem elfogyott a pamut, gombolyítani kell.

Mig kibontja a pamut-csomogót, dudolni kezdi, hogy:

Hallod rózsám Guszt... Katika, Katika,

Kell-e doktor, patika?...

Halk kopogtatás az ajtón szakítja félbe.

Egy ifju legény lép be. Serkedő bajusza,

Uram, ezzel olyat mondott, mely ha igaz lenne, csakugyan sírhatna egyetemeres protestáns egyházunk az erkölcsi érzés veszendőbe indulásán, készülhetne a temetéshez az anyagiságnak ily csuf mértékben való elfajzása miatt. . . .

Ha a specifikáció volna oka a theologusok apadásának, ha ilyen a lelkészi hivatásban rejülő magasztos eszmével szemben merő kicsinység miatt fogyatkoznék a pásztorok lelkes serege, akkor a jövőben meg lennének számlálva a hagyományos buzgóság életerős napjai.

Más a baj, másért apad a theologusok száma. Nem tarthatjuk magunkat illetékesnek, hogy az ezen dolognál megkövetelendő mély fejtegetésekbe becsátkozzunk, a felületen meg elshanni, mint a t. polgártárs tette, nem akarunk, mert azt bűnnek tartjuk, de annyit a magunk igazolására mégis kimondhatunk, hogy a világiasságban, a korral rohamosan megváltozott életnézetben van az egyik fő ok.

Egyik vádja t. polgártársnak továbbá, hogy nagy, gazdag ekklézsiákba katolikus akadémiáról hívnak legátust. Tán feledni méltóztatik, hogy a specifikálás szerint ez meg sem történhetik, csupán csak sub rosa, vagy szür alatt, a mint mondják, s az e miatt származható jogos harag nem a specifikáció megrovási listájára irandó föl s különben az a felhurcolt s meg nem valósult példa csak annyiban

őszinte, nagy, kék szemei vannak. A haszontalan, a csapodár Guszti.

— No, hallja, jó hogy jön, (No most?) tartsa meg ezt kérem, mig legombolyitom.

A fiu udvariasan odanyújtja két kezét, mire szépen ráhelyeztetik a pamut-motring, s megindul a munka.

— Ugyan hol járt azóta, mióta színét se láttuk?

— Két unokanövérém érkezett vidékről, kikkel nagyon el voltam foglalva. Említettem is talán a multkor, egyszer, leendő idejövételüket.

— Ugy? Azoktól nem jöhetett hozzánk.

Azután félhangosan, inkább magának mondotta: persze, azok sleges ruhát hordanak, nagy leányok.

— Igaztalanul vádol, Iduska. Nem képzeli, mennyi unalmas órát töltöttem velök. Nekem kellett a városban kalauzolnom őket s mindig azt kellett hallgatni, hogy kérők felett veszekedtek, hogy egymástól nem tudnak férjhez menni.

*

tartoznék hatni az illetékes helyekre, hogy az illetén való eljárás jövőben megakadályoztassék, de hogy miatta az egész specifikációt eltöröljük, bizony... bizony csak szalmaszálhoz való kapkodás.

Azt is mondja a cikk: „Arra igen sok esetben nem is gondolnak, hogy hát illő-e, s z a b a d - e olyan embert felereszteni a kathedrába, ki tulajdonképen nem is az Atya dolgai körül forgolódik“.

Ez a mondás a cikkiró torzítókora. Hogy merészkedik még csak célzással is k jogászok legációba járása ellen disputálni? Bizonyára, ha a theologusok száma a legációk számával arányban volna, jogásznak épen nem jutna, vagy csak alig-alig egy-egy legáció. De mikor 100 legáció betöltetlenül maradna, mit parancsol az ész, és célszerűség, ha másra nem hivatkozunk is?

Itt tehát a specifikáció ismét nincs igaz okkal megtámadva.

Tessék most már ítéletet mondani a felett, hogy a cikkiró tettett elkeseredésében így kiált föl a legációról: „Töröljék el egészen, akkor legalább a maga egész ridegségében kitűnik, miből is él az a jámbor theologus“. Aztán sirás-rivás után így kesereg vége-

— Igazán?...

— Ezért nem is szeretem én a nagy lányokat, mert azoknak mindig csak kérő, vőlegény kell. A kiről látják, hogy nem annak való, hát csak úgy, félvállról beszélnek vele. Azért futok én onnan, a hol hosszú ruhát látok.

— Ked...ves Guszti, maga igazán nagyon jó fiu, fogja, magának adom ezt a virágot — a miért megtartotta a pamutomat.

* * *
Iduska születése napjának tizenhatodik évfordulója van. A mama, miután megöleli s hosszasan megcsókolja, egy csokrot ad át neki, a Guszti névjegyével együtt. Iduska hallgat és nem szól semmit, csak piros, mint az a rózsa ott a csokorban.

Hanem a mama még szól:

— Jó kis lányom voltál, teljesitem régi vágyad. Hosszu ruhát kapsz. Itt van a varrónő, hogy mértéket vegyen hozzá...

A leánka küzd, tétovázik, míg aztán megragadja a mama kezét:

— Nem, ne csináltass mamácskám hosszú ruhát. Még nem vagyok nagy leány...

A mama meglepetve tekint leányára, de nem faggatja őt, hanem csodálkozva rázza a fejét, és a leányok szeszélyességéről beszél valamit, aztán elfordulva mosolyog magában e szeszély felett. K. E.

zetre: „Nagy tiszteletű urak, ne engedjék elvenni tőlünk a kenyeret!“

Igazán jámbor volt, a ki ezt írta. Én szégyelleném magamat, s mindenki, kiben önérzet van, bizonyára restellené ezt a két mondást, mely egymásnak — így szembeállítva — homlokegyenest és kacagtatóan ellentmond s mely az önlecafólgó gondolkodásmódnak a legkirívóbb tanubizonysága. Az első mondás sértődött önhittségnek, affectálásnak és hányavetiségnek szüleménye, a második csuparimánkodás és a bűnös kétségbeeséshez hajladozó valami. . . .

Lehetünk elvi ellenségei valaminek, küzdhetünk is meggyőződésünk mellett okokkal, érvekkel, de mindig nemes bátorsággal és féltett anbicióval. Ez tisztességünkre válik. De a ki resignált elkeseredéssel „kunyorál“ (cikkiró szava szerint) mikor esze, szive, lelke ép, egészséges és legalább mástél évtizedig szivta a tudomány mézét, nem érdemes rá, hogy meghallgassák.

Az ilyen tulzások a maguk bajnokát nyomorítják meg s méltatlan voltukban lelik halálukat.

Elég is lenne tán az első cikkről. Nem elvért harcol, kenyéririgység vádját vagyunk kénytelenek rája kimondani. Az ég nyugosztalja a porban.

Mielőtt áttérnénk a 2-ik cikkre, nem lehet elhallgatnunk, a mi a 3-ik szám hirrovatában az elekcióról előre jóslólag mondatik. A Közlöny nevezett száma hamarabb jelent meg, mint mikor az elekció volt és mégis próféta i hlettséggel zengő phrasisokban el van mondva, hogy az elekció lanyha, levert volt, a specifikáció miatt.

Ez a nevetséges kapkodás azonban akkor válik a rosszakarát határozott jelenségévé, ha az igazság kedvéért megjegyezzük, hogy az elekció a szokottnál is vidámabb hangulatban, diák-nóta, hegedü-szó és kulacs mellett folyt le.

Nem kell hát pessimistának lenni!

Ezek után áttérek a 2-ik cikkre, melylyel egy véleményen szintén nem vagyok, de a melynek elvi álláspontját készséggel elismerem.

Tájékozásul legyen szabad előre megjegyeznem, hogy a specifikáció mostani mívoltával én sem vagyok megelégedve.

Kun Béla.

(Folyt. köv.)

Reminiscenciák.

Írta: **Konrád Ernő.**

(Folytatás.)

A Kovács Gyula emlékezetének megörökítését célzó mozgalom előkészületeivel egy időre esik azon Tüzoltó Társulat megalakulása, mely az ifjuság kebelében fennállva akkor a mostani városi tüzoltóságot helyettesítette. Az alakuló gyűlés Ősz hó, vagyis November 16-án tartatott. Tájékoztató megemlítem, hogy itt a következő tisztségek töltettek be: nevezetesen a társaság a mult tanév végén per varios casus elnök nélkül maradván, most elnökül szeretett, volt ügyes jegyzőjét Tóth Sámuel esküdt-felügyelő s köztanítót közakarattal elválasztotta, továbbá még a mu t tanév végén alelnökül választott jeles tagtársunk Szilágyi Boldizsár VI. éves diák ezen csövezetési magas tisztségben (legalább a mennyiben a machinán áll) most újlag megerősítettet. Választattak még: nagy botos, kis botos, jegyző, ülnökök, két fejszés, vízfelügyelő (vulgo vízész) és lámpahordó.

Tudvalevőleg vész idején az ifjuság maga húzta a machinát, minek folytán a gyorsaságot, melylyel a tűz színhelyére kellett érniök úgy pótolták, hogy a mint megkondult a félrevert harang, széjjel néztek merre látszik a füst. S aztán neki vágta a machinával együtt udvarokon, kerteken keresztül. Az utban álló kerítések, ketreczek és egyéb ilyféle akadályok elhárítására szolgált a nagy bot és kis bot, melyek olyan erős tanulókra bizattak, kik azokkal hathatósan tudtak működni.

Érthető tehát, midőn az alakuló gyűlésen indítványoztatott, hogy miután a társaság nagy botja tűz, erős ütések, szóval a sok használat és idő emésztő fogai által már tetemesen megrongáltatott, nehogy valamely tűzvész alkalmával egészen szétzuzatván, külalakjának még emléke se maradjon fent épségben, célszerű volna ezt, mint emlékét sok vész és erős karnak a rávéssett nevek kezdőbetűiben, mint kiszolgált harcost s mintegy szent erejét kegyeletesen nyugalomba tenni és ezt egy vele tökéletesen egyenlő, ujonnan készítettendő nagy botban megifjítani. A társulat ezen indítványt magáévá tette és egy új nagy bot rövid idő alatti készítettése elhatároztatott.

Tényleg mai napig láthatók a főiskola anyakönyvtárában a társulat által használt és ereklüképen eltett nagy és kis botok.

A Heti Közlöny arról is tudósít bennünket, hogy a kisebb tanulók szintén alkottak egy Petőfiről elnevezett társulatot önképzés céljából, sőt a 16 szám „Hírlő“-je azt mondja, hogy Nyílt virágok cím alatt a helybeli vezetemi (gymnasiumi) növendékek V. és VI. osztályból lapot állítanak ki zsenge dolgozataikból.

November 17-én ületett meg Csokona születésének emlékűnepe, melyet az elnök nyitott meg. Utána Biró Károly lépett ki felolvasván még tavaly jutalmazott művét Csokonai életrajzát, a mely kissé szigoruan is ítélte a szabadröptű, bilincset nem tűrő lélek fölött s hogy talán ez ítélet sulya könnyítések, a fölolvásás alatt érkezett meg a zöld koszoru a haldokló természet végső lombjaiból fonva, a melylyel elnökünk azonnal megkoszoruzá azt az igénytelen arczképet, mely oly szerényen vonta meg magát a fal mellett, mint valamely hallgató árny, mintha mondta volna: köszönet az elismerésért, a miket tettem, lelke sugta, mely arról Istenének számol.

Cserna Géza pályakoszoruzott költeményének felolvasása után Bihari Péter s aztán Balogh Ferenc olvasá fel ódáját, végül Illyés Lajos szavalta el a korán elhunyt költő Kovács Gyula Csokonayra írt költeményét.

Az 1862. év Télhó, vagyis Január 19-iki számában a következő „Előjegyzetét“ találjuk a lap szerkesztőjének: Balogh Ferencnek. „Emlékezet okáért — bár szokatlan a lapban a latin beszéd — közlöm magvát azon beszédecskének, melyet felolvastam a rendnagyi hivatalba történt belépésemkor, ha némi tért foglalok el vele, bocsánatot kérek a tisztelt olvasóktól. Cime a beszédnek: „Vestigia providentia, in Historia Hungarorum“ alatta áll zárjelben: oratio inauguralis Con'rascribae.“ Példa ez arra, hogy azon időben mennyire el volt még terjedve főiskolánkban a classicus latin nyelv.

De hogy mennyire igyekeztek már ekkor magyarosítani — s ebben is előljárt a lapszerkesztő — ez kitünik a következő szám egy B. T. által írt cikkéből, mely az új élet, új szó címet viseli. Ebben először látjuk felvetni azon szavak egy részét, melyek alapul szolgáltak a mai elnevezéseknek, mint pl. a milyenek: hittanuló, hitvégző, hitész, képezdés képezdész, aztán csak akkor divatos szokat, mint, rendnagyi, karnagyi, hitvégzett, tanvégző. (—) 73.

Nagy küzdelmet idéz elő az is, midőn az olvasó egylet német nyelvű élclapot akar megrendelni. Már magában az élclap megrendelése vissza-

tetszést szül, a német lap ellen meg épen nagyon kikelnek (a H. Közlönyben Balogh Ferenc erről a következőket írja :) 158. A küzdelem eredménye, a mint látjuk az, hogy hála Istennek ma sincs semmi dolgunk az idegen nyelvekkel hivatalosan s nem járnak olvasó egyletünkbe idegen nyelvű lapok.

(Folyt. köv.)

Valamikor....

Valamikor tavaszodott épen —
Kinn bolyongtam napsugaras réten.
Pitymalodott, fű, fa, virág zsendült,
S a lelkemen régi nóta csendült,
Fájó nóta csendült...

Rám köszöntött az ébredő hajnal,
Nyájas, derűs, barátságos arccal,
S megfűrösztött rengő harmat-árba'...
Bólingatott az ezüstös nyárfa...
Rám nevetett a felhőtlen égbolt,
A madárszó most is olyan szép volt,
Olyan csengő, a milyen volt régen :
Szerelmünknek boldog idejében,
Rózsás rdejében!

Csak a szívem változott azóta,
Csak a lelkem hullott le a porba...
Csak reményim tündér vára dőlt le,
Csak én lettem árva mindörökre!...

Valamikor, — nem is olyan régen, —

Én is hittem örök üdvösségben...

Ajakomon meleg nóta csendült,

Sirig tartó, igaz szerelemről,

Örök szerelemről...

Oh! még ekkor tartott édes álunk,

A mezőkön ketten keltünk-jártunk...

Ketten jártunk harmatos virágban,

Megfürödvé csókban, illatárban!

Vidám hajnal kettőnket köszönte,

A pacsirta örömről zengte,

Ránk bölintott az ezüstös nyárfa—

Életünknek nem volt semmi árnya,

Semmi gondja, árnya...!

Virág, illat, szín, dal mind mulandó,

Az öröm is csapodár pillangó...

Azért száll ránk, hogy majd tova állva,

Megvérezzen kora távozása,

Hamar elmúlása!

Méleg szemű, szépséges kis lányka,

Tudom, tudom nem gondoltál rája :

Hütlenséged milyen sebet vágthat,

Hogy az nekem a siromig fájhat,

Siron túl is fájhat!

Valamikor — tavaszodott épen —

Kinn bolyongtam napsugaras réten...

Pitymalodott, fű, fa, virág zsendült,

S a lelkemen régi nóta csendült...

Régi nóta, régi szerelemről,

Fájó szerelemről!...

Acsay Lajos.

A tanárkar s az ifjuság joga.

Az élet sok olyan egyént, factumot, tényt, kort stb. produkál, melyek bizonyos, az egyéneket, tényeket, korokat elválasztó vonalon állanak s mintegy átmenetet képeznek. A tudomány pedig s annak elvei nyomán a gyakorlat kategóriákat szeret megkülönböztetni különböző sajátosságok, tulajdonságok szerint s mindent, mi terrenumán belül esik, e kategóriákba igyekszik beosztani s ennél fogva azok felől, melyek határozott jelleggel nem birnak, miket különös tulajdonságok meg nem különböztetnek a többitől, de mégis azoktól eltérést mutatnak, sokszor teljes bizonytalanságban van. Nem tudja eldönteni, hogy vajjon a vonalon innen vagy túl ossza-e be, hogy az egyikhez vagy a másikhoz teszik-e jobban hasonlónak sajátosságai. Azért nem kevés bajt okoznak az elmélet embereinek az ilyen átmeneti dolgok s a mily heves vitákat provokálnak a tudományban, ép oly kétes helyzeteket teremtenek a gyakorlati életben.

Igy látjuk ezt a társadalomban s ennek különösen azon osztályánál, mely a gyermekkoron már átesett, de férfinak korántsem vehető ifjakkól áll. Az átmeneti állapot e konkrét esetben az akad. hallgatóknál élesedik ki, a kik autonom egyesületeket alkothatnak saját körükben, azonban csak a tanárkar felügyelete és ellenőrzése mellett. Ime itt a felügyelet és ellenőrzés azt mutatja, hogy a felsőbb tanulók nem intézkedhetnek felsőbb hatósági jóváhagyás nélkül, tehát bizonyos alárendeltségi viszonyban vannak tanáraikkal szemben, míg ellenben azon jog, hogy egyesületeiknek ügyeiről határozhatnak, bizonyos önállóságot biztosít nekik.

Az akad. ifjuság választó vonalat képez tehát a fiatalabb generáció és az életbe már kilépettek közt, mert míg nem lehet állítani, hogy teljes gyámság alatt áll, viszont a függetlenséget sem élvezi tökéletes mértékben. E viszonyból aztán sokszor valóban kellemetlen, kétes helyzetek származnak az ifjuságra nézve.

A mikor ugyanis az iskola két tényezőjének, a tanárságnak és ifjuságnak akarata összeütközik: előbbi felügyeleti és ellenőrzési jogára hivatkozva feltétlen engedelmisséget kíván, utóbbi pedig határozati jogánál fogva saját akaratát törekszik érvényre juttatni. A végeredmény aztán leginkább az, hogy az ifjuság egyleti munkássága lehetetlenné tétetik.

Ki tagadhatja, hogy ily körülmények közt az ifjuság önállósága, határozati joga teljesen illuzorius, hogy azt komolyan venni egyáltalában nem lehet? Hiszen ha tanárainknak valami nem tetszik, egyszerűen kiadnak ellene egy rendeletet, melynek engedelmeskedni — szerintök — az ifjusági egyesületek feltétlenül kötelesek s ha ettől még is vonakodnának, számtalan eszközzel hiábavalóvá tehetik s teszik is az ifjuság némely magatartását. S ha az akadémia hallgatói inkább beszüntetik munkásságukat, mint hogy elismerjék a legalább is önértéket sértő gyámkodást, az mitsem tesz. Hogy az ifjuság képzi-e magát, igyekezik-e eszméket, elveket magáévá tenni s azokat megvalósítani, az a tanárok előtt semmi érdekléssel nem bír, ha akaratuknak érvényt kívánnak szerezni! Fordítsuk csak tekintetünket a sárospataki főiskolára, azonnal látni fogjuk ennek valóságát. Ott annyira ráülpedett a tanárkar „felügyeleti és ellenőrzési“ joga az ifjuságra, hogy ezen a réven közlönnyükkel szemben még a cenzurát is behozták! Igen természetes következménye ennek az volt, hogy az absolutistikus kormányzáshoz nem szokott, magát szabadnak tekintő ifjuság inkább beszüntette lapját, semhogy Bach-korszakbeli eszközök által lealáztassa magát.

Ki mondhatja, hogy az ily helyzet nem tartahatatlanság? A mint Sárospatakon az ifjuság közlönnye perdu, ez ép úgy megtörténhetik másutt, mindenütt s még odajuthatunk, hogy az ifjuság ledegredálódik egy szigorú fegyelem alatt álló, tehetetlen gyermekhaddá, melynek nem lehetnek törekvései, eszméi vágyai, legfeljebb az engedtetik meg, hogy mint katona, teljesíthesse honfiai dicső kötelességét.

Helyén való a kérdés, hogy hát nincs kibontakozás ebből a visszás állapotból? Szomorú volna,

ha azt kellene rá mondanunk, hogy nincs. De sőt kétféle mód is van rá — legalább eszmeileg.

Első sorban ugyanis azt kérdehetjük: lehet jogok érvényesítéséről szó azok között, kiket bensőbb kötelek fűznek egymáshoz? kiket érzelmek kötnek össze? Hiszen a tanítványnak szeretettel és hálával kell ragaszkodnia tanárához, míg ezt hivatása utalja rá, hogy jóindulattal legyen amazok iránt! S ha ez áll, csak egy kis jóakarattal s közös egyetértéssel, kevésbé hivatalos érintkezések után mindent el lehet úgy intézni, hogy sem a tanárkar, sem az ifjuság nem veszik igénybe a rideg jog szabályait. Vagyis tehát nem mint külön jogi személyek, hanem mint *egy*, összeforrott *erkölcsi személy* munkálódik a jövőre irányulólag tanár s akad. hallgató.

Csakhogy ez olyan ideális állapot lenne, mi régen elmult, még a mi collegiumunkban is. De nem is alkalmas talaj erre a mai korszellem sem. „Ki-ki magának“: ez a jelszó. Tanáraink nem érdeklődnek az ifjuság mozgalmairól. S habár nem tagadom, hogy itt részben az ifjuság is hibás, mégis úgy hiszem: hogy az ugyanazon uton ugyanazon cél felé haladók közül az erősebbnek kellene tárogatni a gyengébbet.

De erre ma hiába számítunk. Azért csak a másik mód az, mely egészségesebb viszonyokat teremthet.

Nevezetesen tudjuk azt, hogy a tanárkar felügyelete és ellenőrzése alatt állanak az ifjusági egyesületek, mely cím mindenféle beavatkozást megenged s esetleg lehetetlenné teszi az önálló intézkedést. Viszont az ifjuság határozati joggal rendelkezik, mely jog kiterjesztve, kivonhatja magát minden felügyelet alól. Pedig akármelyik következik be: szabálytalan és helytelen állapot jön létre.

Miután le kell tennünk azon reményről, hogy a tanárság és ifjuság bensőbb kapcsolata folytán egyértelműleg járjon el, azt kell felvinnünk, hogy mint egy-egy jogi személy, állanak egymás ellenében. Ugyde akkor tisztában kell lenni mindkét félnek, hogy mi az ő joga. „Felügyelet és ellenőrzés“, „határozati képesség“ nagyon tág fogalmak, melyek magyarázhatók kiterjesztőleg, megszorítólag. Ebből származik a baj, mit fentebb előadtunk. A tanárkar felügyeleti és ellenőrzési jogát kiterjesztheti s kiterjeszti oly terrenumra, mely már az ifjuság határozati jogához tartozik, s mely utóbbinak ennél fogva lényegileg nincs semmi tartalma.

Önként folyó conclusióra jutunk ezekből: hogy

t. i. szorosán meg kell határozni, mi a joga az ifjuságnak, meddig terjed felügyelete a tanárkarnak szorosán meg kell jelölni azon határt, melyen túl lépni sem egyiknek, sem másiknak nem lehet. Birjon tudomással a tanárkar az ifjuság minden mozgalmáról, minden szándékáról s *a mit az egyesületre nézve károsnak tart,* vagy az ifjuság erkölcsi méltóságával a legkisebb mértékben is összeegyeztethetlenné vál, az ellen emelje fel tiltó szavát, de ne tovább!

Igen, a tanárkarnak törvényileg kimondott joga legyen *felügyelni az egyesületekre, vajjon az a saját érdekében helyesen s alapszabály szerint működik-e,* tovább mennie nem lehet, *legkevésbé sem szólhat bele az egyesület ügyeibe, legkevésbé sem rendelkezhetik azokkal.*

Ekkép magyarázza a felügyeleti és ellenőrzési jogot az ősi szokás joga is, melyen ha részt ütnek, az ifjuság oda fogja hagyni látszólagossá vált jogait az életre való előkészületében.

De nem! előbb mindent meg kell tennie az ifjuságnak, hogy az ősi szokás szabatosan, határozottan ekkép codifikáltassék s csak ha ez nem sikerülne, s jogainkat a támadások ellen megvédeni nem tudnánk; akkor volna szabad a sárospataki példa módjára az utolsó eszközhöz nyulni.

S ha másképp nem lehet, szükség esetén az ifjuság azt is meg fogja tenni másutt is, nemcsak Sárospatakon!

Konrád Ernő.

Major Borcsa.

(*Székely népballada*.*)

Bárcsak Gyula város volna,
Közepében egy bolt volna,
Sior Sándor görög volna,
Fekete selymet árulna.
Arra menne Major Borcsa,
Talpig feketébe volna,
Sior Sándor megszólalna
„Fehéret vegyen szép asszony,
Ne gyászoljon olyan nagyon.“
„Gyászolok én görög uram,
Mert megöltem én az uram,
Az uramat, a fiamat,
Rabáé** tettem magamat.“

* Tudunkkal még eddig sehol sem jelent meg.

** Rabáé = rabjává!

„Jer elé fekete fecském,
Vedd szárnyadra levelecském,
És vigyed le ráró módra,
Tedd a rózsám ablakára.
Ha kérdi, hogy honnan jöttél,
Vajjon ki postája lettél,
Mondd : „Csak egy szomorú rabé,
A te kedves galambodé.“ —

Estefelé jár az idő,
Minden madár ágra készül,
Csak a szegény Major Borcsa
Hol nyugszik meg az éjszaka?
Se nem ágyba', se nem házba',
Se nem tollas nyoszolyába'...
Csakis a sötét tömlőcbe,
Annak is a fenekébe'.

Közli : Székely József.

Csokonai emlékűnnepély.

A hála és kegyelet adóját róttá le a debreceni magyar irodalmi társulat múlt év dec: 11-én. Csokonainak, a tragikus sorsu, sokat szenvedett, félreismert költő emlékének szentelt néhány órát, követve szive sugallatát, szem előtt tartva az ősi szokást is. Szent kötelességének ismeri ugyanis az irodalmi társulat, hogy évenként felnjítsa emlékét annak annak a férfinak, kit büszkén vall magáénak és hogy legalább szellemének, emlékének adja meg azt a tiszteletet, melyet az eszményiért, az ideális, elérhetetlen célokért hevülő geni életében meg nem kaphatott. Debrecen város közénsege méltányolja az ifjuság eme buzgalmát, s hogy egyetért vele, lelkesedik nagyszerű költőjéért, azt kimutatta most is, mert a városháza nagy termét teljesen betöltötte, s ünnepélyes, emelkedett hangulattal vett részt a kegyelet megadásában. Városunk kimagasló alakja i közül jelen voltak a többek közt Széll Farkas kir. táblai tanácselnök, a Csokoai kör elnöke, Dr Wollaffka Nándor püspök, Komlóssy Arthur Debrecen városának főjegyzője, Roncsik Lajos, Király Gyula tanácsnokok, Márk Endre dr, a tiszántuli egyházkerület s a collegium ügyésze, Dr Erdős József dékán, Csiky Lajos theologiai tanár, Kulcsár J., S. Szabó József, Török Péter tanárok. stb.

Az ünnepélyt a kántus éneke kezdette meg, utána Juhász Sándor társulatunk elnöke tartotta meg eszmékben gazdag, megnyitó beszédét, a mi

után Tripsó Sándor joghallgató szavalta el lapunk szerkesztőjének magas szárnyalású, Csokonai életét és poezisét kitűnően jellemző ódáját. Majd a kántus csalt szemünkbe könnyet a „Földiekkel játszó égi tünemény“ Csokonai e gyönyörű versének eléneklésével, Török Vince pedig valóban dicséretet érdemlő szavalatával indította meg a sziveket. Hogy a program annál változatosabb legyen, a rendező bizottság egy számnak Jáko Gyula fuvolajátékát vette fel, ki a hozzáfűzött nagy várakozásnak teljes mértékben megfelelt. Sipos Béla lépett ezután a felolvasó asztalhoz, s szerzett derült perceket a hálás közönségnek. Az énekkar száma után közkedvelt vizsgálónk Maklár Pap Ernő kacagtatta meg újra a közönséget. Kijutott a tapsból úgy, hogy még meg is szerezte szavalatát régi jó szokás szerint még egygyel, okozván vele végtelen örömet a bájos hölgykoszorúnak.

Méltóan, önmagát is megtisztelve róttá le tehát az irodalmi társulat az emlékezés szent kötelességét a dicsőült iránt. Az a körülmény pedig, hogy a közönség még soha sem tapasztalt érdeklődést mutatott az ünnepély iránt, csak buzdíthatja társulatot, a mely különben nemes célját mindig szem előtt tartja, igyekszik folyton előre!

Hn.

Színház.

Thália templomának a felderült uj esztendő ismét meghozta azt a szép ajándékot, melylyel a debreceni színészek dicsekedhetnek, a közönség szeretetét. Örömmel tapasztaljuk, hogy a közönségünk méltányolja az igaz művészetet, s kedvenceitől a megszokott elismerést nem tagadja meg. A mi lelkes ifjuságunk is kezd mindjobban hozzájárulni az elismeréshez, s csak örömmel constatáljuk azt is, hogy egyik előkelő nagyratörő fiatal színészünket kedves meglepetésben készül részesíteni.

A beállott uj évben szükségesnek tartjuk körvonalazni azt az irányt, a melyet e rovat vezetésénél követni fogunk. Szemben a helyi sajtó egyik orgánusának támadásaival kijelentjük, hogy nekünk az ifjusági élet minden mozzanatára kiterjeszkedve, a színházat is figyelemmel kell kísérenünk. Tény az, hogy a színházlátogató közönség egy része, még pedig a lelkesebb része a tanuló ifjuság, s ennek az ifjuságnak lelkesedését fokozni, figyelmét az esztetikailag szépre folyton és folyton felhívni kötelességünk. Nem akarunk mi színházi kritikát írni, bi-

rálgatni a szereplőket és a darabot, hiszen ez lapunk szellemével, irányával homlokegyenest ellenkeznék, hanem felhívjuk az ifjuság figyelmét minden olyan esetben a színházra, a mikor ott tanulhat, a mikor ott hazafiságot, nemes izlést és lelkesedést láthat. Viszont olyan alkalmakkor, mikor az igazi művészetet kell megjutalmazni, buzdítjuk ifjuságunkat, hogy járjon elől jó példával, fejezze ki elismerését imponánsan. De kötelességünknek tartjuk azt is, hogy az ifjuság jó hírnevét az olyan esetekben, midőn egyesek a lelkesedést személyes indokokból félremagyarázva guny tárgyává akarják tenni, megvédjük. Nekünk nem imponál az olyas fellépés és minden alkalmal szembeszállunk vele. Egy szóval lapunk mint minden téren, úgy a színházban is figyelemmel óhajtja kíséreni az ifjuságot, viszont a színházat is, a rendes kritika mellőzésével. Hogy ez közóhaja az ifjuságnak, azt számtalan nyilatkozat bizonyítja. Ezeket az elveket tartva szem előtt, kezdjük meg az uj évet.

* * *

Még a mult év utolsó napjaiban volt 4 kedves estéje a színházlátogató közönségnek. Komáromy Mariska négy estén át gyönyörködtetett művészi játékával, csodás hangjával. Sajnos, hogy a szünidő miatt ifjuságunk csak gyér számmal jelent meg, de azok aztán tetszésüket frappansul kinyilatkoztatták.

*

Premier is volt még a mult évben, nem panaszkodhatik senki. Ohnet „A császár ezredese“ vala az uj darab. Agyonpüfölte ezt a fővárosi kritika annak idejében alaposan; ha tette, talán jól tette, mi csak azért örülünk, hogy Komjáthynét és Halmi Margitot szép sikerhez juttatta a darab színre hozatala.

*

Az „Arany ember“ is előkerült az ünnepi hétben. Noémi, a kís Noémi elragadó kedves volt, mint a milyenek képzelni szoktuk. Az ilyen darabok nemesítik az érzést, a kedélyt, az ilyen darabokat nézze meg az ifjuság, itt csodálhatja a jellemszilárd-ságot, élvezheti a költői szépséget.

*

Különböen nem panaszkodhatik senki a directió izlése ellen. Oly változatos volt az elmúlt hét műsora is, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítette. A történelmi színmű mellett felelevenítette Komjáthy Szigligeti pompás Liliomfiját, s a régi kedves népszínművet, Violát. Az újabb termékek

közzül az „Államtitkár“ kacagtatta meg a közönséget. Jól esett látnunk, hogy az ifjuság szép számmal jelent meg az egyes előadásokon.

△—s.

Lapszemle.

Egyetemi Lapok. A legközelebbi szám egyik cikkecskéje megfeddi a kolozsváriakat azon merészségért, hogy a „magyar diákság hivatalos lapját“ megkritizálták. Rettenetes téves alapon áll a cikkecske írója, mikor kijelenti, hogy a lap kritizálására nincs feljogosítva senki, a mi pedig a politizálást és antiszemitizmust illeti, az az ügyészség dolga. Miért írják hát fel lapjuk homlokára a büszke szót: „a magyar diákság hivatalos lapja“, ha tiltakoznak a vélemény nyilvánítás ellen? Mig ez a mondat ott van, igen is joga van a magyar diákságot képező testületeknek szigorú kritika alá venni a lapot, s esetleges véleményeit szükséges is kinyilatkoztatni még akkor is, hogyha ez tán rossz is esik valakinek. Nem az ügyészség dolga az, ha a budapesti „Egyetemi Lapok“ például antiszemita irányzatot követ, hanem a magyar diákságé, a mely mindenkor kötelességének ismeri az esetleges tulkapások ellen tiltakozni.

Különös érzelmeket kelt föl az olvasóban e szám vezércikke. Még a multkor ugyancsak Ortmann rendkívül lelkesülten nyilatkoztatta ki, hogy dacára a kicsinyes ellenségeskedésnek, párttusáknak, szívvel-lélekkel dolgozik egy nagy csapat, most pedig megdöbben rajzolja az ifjuság közönyét. Két hét alatt úgy megváltozott Pesten a világ? Azok, a kik akkor lelkesülten tettek, fáradtak a köztéren, ma már visszavonultak, nem törődnek az ifjusági ügyekkel, nem foglalkoznak „nevetség“ dolgokkal, gyűlölik a stréber szószátyárságot? Talán még az antiszemitizmust is meggyűlölték már??

Miféle oka van e hirtelen változásnak? Talán a colloquiumokra készül a pesti egyetem összes polgársága, vagy valami nagy problémát fejtegetnek s ez vonja el őket az ifjusági élettől? Különös, nagyon különös, hogy két hét alatt így megváltozott a világ!

Szeredy Dénes cikke figyelmet érdemel minden tekintetben. Komoly intő hang ez az ifjusághoz, s ép e komolyság miatt nagyon figyelemre méltó! — Most, mikor a létért való küzdelem

annyira nagy, hogy az elbukottak, a küzdeni nem bírók száma mindig emelkedik, tenni kell a magyar egyetemi és akadémiai hallgatóknak valamit az ellen, hogy a protekcióval jogi tanfolyam hallgatása nélkül is emelkedő herék száma lehetőleg kevesbüljön. Mert semmi esetre sem méltányos, hogy azok, kik ép semmit sem éltek át abból az életküzdelemből, mely kijut minden szegény jogásznak, s ráadásul tizedrész annyit sem tanultak, a protekció révén elibe kerüljenek azoknak, a kik keserves küzdelem útján nyerték el diplomájukat. Helyes lenne, ha akadémiánk ifjusága is felemelné tiltakozó szavát s egy feliratban megkérné a vallásügyi minisztert, miszerint a jogi tanfolyam hallgatása nélkül vizsgázók számát lehetőleg redukálja a minimumra.

Végre a mensa ügye is megoldáshoz közeleg. Igazán örvendünk, hogy az intézőség ily correct magatartást tanusit. Bár rég megtette volna!

Különben örömmel konstatáljuk, hogy az E. L. e száma jóval felülmulja a megelőzőket.

Kolozsvári Egyetemi Lapok. A diákszövetségről elkezdett cikk e számban véget ér. Polcz véleménye az, hogy a kolozsvári egyetem polgársága vegye kezébe az ügyet, s a tanárkar útján mielőbb egy memorandumot küldjön fel a miniszterhez.

Szerény véleményünk szerint ez a megoldás ez idő szerint nem jó. Nem pedig azért, mert az Ortmann Albert s vele az egyetemi kör választmánya ép most buzgólkodik, ép most dolgozik ez ügyben. Már pedig két fél munkája felesleges, s tulajdonképen nem is jogos, mert a Magyar Diákszövetség ügyeinek igazgatása a budapesti egyetemi kör elnökének hatáskörébe tartozik, csak akkor veheti kezébe a munkát Kolozsvár, ha az illető elnök nem tenne semmit. Meg kell várnunk Ortmann munkájának eredményét, s ha ez sikertelen, úgy mindenesetre jó lesz, ha Kolozsvár indit új mozgalmat.

Imre Sándor tanulmánya diszére válik a lapnak. Alapos tudás, tárgya szeretete jellemzi. Az összehasonlítás nagy bravourral megy mindenütt, kerekded, ügyes munka.

Szépirodalmi rovatai megfelelnek a legmagasabb igényeknek is.

Sárospataki Ifjusági Közlöny. Ugy megszoktuk már, hogy a S. I. K.-t is megbírálgassuk, hogy valóben fáj a hiánya Lapunk más helyén bővebben foglalkozunk azzal a szomorú ténnyel, mely a lap

megszűnését okozta, itt csak én, e rovat igénytelen vezetője búsongok azon a körülményen, hogy Sárospatakon kiűtött a sajtószabadság, mint a hogy ifjuságunk egyik szeretett tanára becses lapjának egyik decemberi számában igen találóan megjegyezte. Nem érzem magam hivatottnak, hogy a sárospataki tanárkar tettét bírálgassam, csupán a magyar ifjuság egy részének. a debreceni ifjuságnak óhaját fejezem ki, a mikor azt kívánom, hogy a S. I. K. éledjen fel újra, legyen továbbra is lelkes harcosa az ifjusági ügyeknek; mert nem bihetem most sem, hogy a felvilágosodott Sárospatakon az a középkori szellem, mely a lap betiltásának fő-fő oka, még sokáig ok legyen!

A „*Debreceni Gyorsíró*“ 4-ik száma van kezünkben. Elnézegetjük a hosszú sorokban tova futó határozott vonásokat, melyek a laikus előtt olvashatatlan krix-kraxok, de a szakértőnek ép oly könnyen s folyékonyan olvashatók, mint a közönséges írás, pedig gyakran egyetlen vonás, egyetlen pont annyit jelent, mint egy közönséges írással leirt egész hosszú szó. Mindössze 8 kis lapra terjed az egész, és mégis foglal magában annyit, mintha közönséges írással négyszer annyi terjedelme volna. De még e négyszeres gyorsasággal nincs kimerítve a gyorsírók művészete. Ők még tovább mennek. Logikusan megrövidítik a mondatokat a szavakat, s e megrövidítés következtében majdnem hihetetlen 10—15-szörös gyorsaságot tudnak elérni. Nem csudálkozunk ily körülmények között azon sem, a mit egy jó barátunktól hallottunk, hogy a gyorsíró nem is várja be, míg a szónok a szót kimondja, hanem nézi a szónok ajkát s már ő látja, hogy mi lebeg azon s még el sem röpönt a szó, már a gyorsíró írónja térhez igazta azt.

E lapban feltaláljuk mindazt, mit egy szaklaptól várhatunk. — Közleményt közöl az ismert gyorsíró poéta Acsay Lajostól, humoreszket Papp Jánostól, szakcikket Madarassy Gyulától. De legfontosabb ránk „Az akadémiai körről“ szóló közleménye. Ennek írója együtt tart ugyan az A. k.-t létesíteni akarókkal, úgy azonban, hogy a gimnáziumi tanulók, kiknek különben is joguk van az akadémiai egyesületekhez az azok számára évek hosszú során át fizetett tagsági díjaik fejében, az A. k.-ből ki ne zárassanak. „Ha a gimnáziumi tanulók — mondja a nevezett közlemény — a mely egyesületeknek eddig tagjai lehettek, azokban ezután is benne maradhatnak és jogaik, melyekkel az

illető egyesületekben birtak, csorbát szenvedni nem fognak, akkor nem ellenezzük az egyesületek beolvastását az akadémiai körbe.“ Végül így fejeződik be: „A mi gyorsíró egyesületünknek is érdekében áll, hogy e kérdéssel tüzetesen foglalkozzék, mert a mi egyesületünk is az akadémiai egyesületek közt foglal helyet és az a. k. létesítése befolyását egyesületünkre is éreztetni fogja, sőt a gimnáziumi tanulók kirekesztésének kérdése ránk nézve a legfontosabb. De én hiszem, hogy a gyorsíró egyesület minden tagja egyet fog érteni velem ama legfontosabb dologban, hogy valamint eddig a legerősebb kapocs fűzött össze bennünket, akadémiai gyorsírókat a gimnáziumi gyorsírókkal, úgy nem tudnánk megtagadni egymást akkor sem, ha választani kellene az akadémiai körbe való belépés és a gimnáziumi tanulóktól való elszakadás között. Csak a mi egyesült erőnk teheti még nagyobbá, erősebbé és hatalmasabbá a mi egyesületünket! (m. a.)“

S. B.

„Néhány őszinte szó“-hoz.

„Néhány őszinte szó“ cím alatt Árvay Béla igen tisztelt collegámnak egy cikke jelent meg, melyben oly erős vádak s kifejezések vannak a debreceni ifjuság ellen intézve, hogy azokat megcáfolni, illetve visszautasítani, mint ezen ifjuságnak szintén tagja, kötelességemnek tartom.

Az utóbbi időben szegény debreceni ifjuságnak csakugyan kijutott a dorgatorium. Bármilyen beteges viszony van, annak mindnek ő az oka, cikkben, gyűléseken mindig és mindütt csak ő a bűnbak, ő a hibás, sőt még azt is a szemébe vágják, hogy nincs egy szemernyi komolyság, összetartás és tetterő benne. Nem, tisztelt uraim! még sem mondhatják komolyan az ifjuságról, hogy talán nincs bennünk összetartás, azt megengedem, de hogy ebből aztán még valaki azt a következtetést is levonja, hogy komolyság és tetterő sincs bennünk, egy kicsit talán merészség.

Ne keressék szüntelenül csak bennünk a hibát, legyenek egy kissé körültekintők, vizsgálják a helyi viszonyokat, vegyék figyelembe nem csak ifjuságunkat, hanem magát a kört, melyben élünk magunk, s arra a meggyőződésre fognak jutni, hogy hogy még sem annyira hibás az ifjuság, mint a minőnek látszik, elvégre is nem tagadja meg századát, a fin de siécle gyermeke ő, mikor idegei felvil-

lanyozására nagyobb dolgok szükségesek, blasirtak vagyunk és sovínisták, ezért ne minket kárhoztasának, hanem magát a korszakot, melynek — bár teremtőnek lehet nevezni — mégis annyi korcs kinövése van.

De mégsem olyan a debreceni ifjuság, mint a minőnek Árvay ur festi, van benne komolyság, van tetterő, csak nincs tér, hol kellőleg érvényesítse ezeket. Bár én is ismerem jól az ifjuságot, sokszor van alkalmam vele érintkezni, talán jobban is ismerem, mint Árvay ur, de azért mégsem jutottam sem a tapasztalat, sem a tények alapján arra a conclusiora, a mire ő. — Lássuk csak, miket mond Árvay ur.

„Szégyen kimondani, — de igaz, — hogy az ifjuság közönye az, a melyen — fájdalom — mindig meg-megujulva, megtörik minden nemesebb eszme, komolyabb törekvés.“

Nem tudom, hogy micsoda komoly törekvéssre s nemes eszmére céloz itt tisztelt cikkirő ur, mely meg-megujulva, az ifjuság közönye miatt törik meg. Tudtommal még az ifjuság közönye miatt semmi-féle nemes eszme s komoly törekvés csorbát nem szenvedett soha, elég szeretettel s érdeklődéssel karolja fel minden ügyét, ha nem sikerül esetleg valami, az nem az ifjuságnak hibája, hanem azon körülmény, hogy itt nincs senki és semmi, kik a mozgalmat irányítanák, nincs intéző kör, mely valami célt, eszmét, valóban megvalósítani, s keresztülvinni iparkodna.

Például hozta fel Árvay ur az okt. 3-iki ünnepélyt, melyről most beszélni már idejét multa.

Jól tudja Árvay ur, hogy mi volt az oka az ifjuság elkeseredésének, jól tudja, hogy az ifjuság önérzete bizony meg volt sértve, hogy miért: fejtegetni talán szükségtelen, jól tudja, hogy mint gyakoroltak bizonyos pressiót az egész ifjuságra s mint szerelték le s akadályozták meg tervei keresztülvitelében magán az ifjusági gyűlésen, és mégis az ifjuságnak ront neki.

De minek vádolja még tovább az ifjuságot, hogy mért nem jelent meg az isteniszteleteken okt. 3-án, míg a város polgársága ott volt, addig az ifjuság tiz emberrel képviseltette magát. Nem tudom, mit akar a képviseltetés alatt érteni, azon tiz embert-e, kiket a rendezőbizottságba beválasztottunk, vagy más tiz embert-e, de az világos, hogy azt akarja mondani, miszerint hiányzott az ifjuság. Az igaz, hogy testületileg, hivatalosan nem vett

részt, de nem is vehetett, mert erre fel sem szólították, hely sem volt kijelölve számára, de azért ott volt nem tiz ember, hanem az ifjuság nagy része, külön csoportokban, elszórtan, minek talán a rendezőbizottság volt oka, nem pedig az ifjuság. Igen, ott volt Árvay ur az ifjuság az október 3-iki isteniszteleteken nem diszmagyarban tüntetően, hanem szerényen félrevonulva különböző csapatokban.

Felhozza továbbá az ünnepélyeket, melyeken az ifjuság nem szokott megjelenni. Ugy hiszem, ennek sem a komolyság hiánya az oka, hanem más egyebek, p. o. ifjuságunk nagy része szegény, kiknek lélekölő irodai munkával kell megkeresni a tanulásra szükséges összeget, elfáradva, elcsigázva minden nap, szórakozást, üdülést sehol sem találva, kinek van kedve gyűlésekre menni. Ez eléggé meg lenne indokolva, de azért a mi ifjuságunk nem ilyen, akaraterejét megfeszítve, mindezek dacára munkálkodik, tesz csendesen; kár ezt az ifjuságot bántani, nem is bánthatta komolyan Árvay ur, ő csak elhatározta, hogy cikket ír, s jó tárgynak találta az ifjuság látszólagos hibáinak kikürtölését. Másra használjuk fel időnket s erőnket, ne ilyenekre, akkor még látszólagos hiba sem fogja terhelni az ifjuságot.

Mohácsy János.

Aláírási felhívás.

„A Magyar Államgazdaság Tankönyve“ (Magyar pénzügyi jog) folytonos tekintettel az elméleti államgazdaságtan (pénzügytan) alapelveire című munkára. Irta: Dr. Bartha Béla, a debreczeni jogakadémia tanára.

A magyar államgazdaság egész vidékét felölelő irodalmunk rendkívül szegényes. Eltekintve a pénzügyminiszterium nagyobb szerű közrebocsátásaitól, s egyes, többé-kevésbé sikerült monografiáktól, rendszeres magyar államgazdasági munkánk csak egyetlen van — Dr. Mariska Vilmos „A magyar pénzügyi-jog kézikönyve“ című munkája, mely először „Magyar pénzügyi törvényisme“ cím alatt jelent meg, ezelőtt több mint 22 esztendővel, tehát majdnem egynegyed százada, s ma már egy 1000 oldal körüli nagy munkává nőtte ki magát; de a kiváló tudósnek követői egy-két kivonat-készítőn kívül, nem akadtak.

Pedig a tételes államgazdaságtan — vagy a mint nálunk nevezni szokták — pénzügyi jog, va-

lóságos kenyérstudium; joghallgató, szigorlatozó, pénzügyi és más közigazgatási hivatalnok, bíró, egyaránt rászorúl, sőt ösmeretét a magánemberek sem nélkülözhetnék.

A szakférfiakat és nagy közönséget szent borzalom tölti el a tételes jog ez ágával szemben, aminek oka a finánc-szabályok természetes népszerűtlenségén s pénzügyi jogszabályaink s igazgatási rendszerünk bonyolult voltán kívül az, hogy a tételes jog ez ága talán tulságosan szárazon volt eddig feldolgozva, az általános vagy elméleti államgazdaságtan (u. n. Pénzügytan) s a tételes államgazdaságtan közt nem keresték és tárták fel a meglevő kapcsolatokat; másrészt pedig vagy tulságos terjedelmű kézikönyvvel, vagy csak száraz kivonatolást adó füzetkéekkel álltunk szemközt.

Maga az a körülmény, hogy e fontos gyakorlati tanszaknak, melyben külföldi tudományos munkákból aránylag keveset lehet meríteni, majdnem negyed század alatt egyetlen rendszeres feldolgozója akadt: talán indokolásul szolgál vállalatomhoz.

Munkám megírásában a következő szempontok vezettek:

1. Lehető rövidsége és mégis kívánatos teljességre törekedtem; ezért könyvem a 30—35 nyomtatott ivet nem igen fogja túlhaladni.

2. Első sorban a joghallgatók és szigorlók igényeit tartottam szem előtt; éppen azért használom a szerényebb tankönyv elnevezést, noha a terjedelem a kézikönyv címre is jogot adna.

3. A tételes intézkedéseket, hol a dolog természete megengedte, az elméleti tudomány elveivel hozva kapcsolatba, előadásomat ezekre fektettem, intézményeinket ezek világánál mutattam be és ahol kell, bírálom röviden. Ez eljárás mélyebb, érdekesebbé s változatosabbá teheti művemet, ha elég erőm és tehetségem volt jószándékom sikeres végrehajtására.

4. Munkám azonban a gyakorlatigényeit is szemelőtt tartja s a prakszis férfiainak is kellő mértékben megadja a szükséges felvilágosításokat és mindenütt a forrásokra hivatkozást és a további útmutatást; tehát e tekintetben mintegy vezéerkönyv kíván lenni.

5. Írásmodor tekintetében, — a mennyiben a tárgy természete s képességem engedte — vonzó, világos és magyaros akartam lenni, a szakszerűség feláldozása nélkül.

6. Lehetőleg mindenütt az eredeti forrásokból

merítettem s a magyar államgazdasági jogrendszer fejlődésének legújabb vívmányait használtam fel, úgy hogy könyvem a megjelenésig bekövetkezett teljes jogfejlést tartalmazza a mellett, hogy a magyar finánc-történelemre is kellő figyelemmel van.

Tájékozással itt közlöm könyvem rendszerét:

Első rész. A pénzügyi jogalkotás.

A magyar pénzügyi, vagy államgazdasági jog forrásai általában. Különösen a budzsetről vagy állami költségvetésről.

Második rész. A magyar államgazdasági, vagy pénzügyi végrehajtás szervei.

Harmadik rész. A pénzügyi biráskodás a jövődéki büntető eljárással.

Negyedik rész. A pénzügyi államszolgálat viszonyai. (Államszolgálati pragmatika.)

Ötödik rész. Az állami szükségletek. (Kiadások.)

Hatodik rész. Az állami bevételek. (Az egyes bevételi források szerint.)

Hetedik rész. Az államhitelügy ismertetése.

Nyolcadik rész. Az államszámvitel alapelvei.

Kilencedik rész. A magyar állam alatt álló közjogi személyek (Horvát-Szlavonország, mint tartomány, vármegyék, törvényhatósági városok, községek) gazdaságának ismertetése.

Tizedik rész. Az Ausztriával közös államgazdasági viszonyokról.

A mű csinos nyomdai kiállításban az 1898. év folyamán fog és pedig füzetekben megjelenni. — Az első füzet valószínűleg már 1898. év január havában.

Előfizetési ára az egész munkának a terjedelemhez képest 3 frt 50 krtól legfeljebb 4 frtíg. Az utóbbi összegnél több nem követelhető. Az aláírás az egész munka megvételére kötelez s ha az esedékes összeg kellő időben be nem küldetnék, utánvétellel, postai megbízás vagy bíróság útján hajtható be.

Az aláírási iv beküldésével egyidejűleg mint első részlet 2 frt küldendő be az alólírotthoz; az 1 frt 50 kr vagy 2 frt hátralék pedig a második füzet elkészültét jelentő értesítés, — illetve felszállítás után azonnal.

Gyűjtőknek legalább 10 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálók.

Az aláírási iveket a kézhezvételtől számított legfeljebb 10 nap alatt kérem hozzám, a megfelelő

pénzösszeggel visszaküldeni, mert a nyomtatás iránt sürgősen kell intézkednem. Oly aláírások, melyek után a példányonkénti 2 frt egyidejűleg be nem küldetik, nem lesznek tekintetbe vehetők.

A név, állás, lakóhely, utolsóposta, s ha szükséges, a vármegye pontos kiírását kérem.

Debrecen, (N.-Csapó-utca saját ház) 1897. év december 10.

Dr. Bartha Béla

a debreceni ev. ref. jogakadémia ny. r. tanára,
a nemzetgazdaság — államgazdaságtan
és magyar pénzügyi jog előadó tanára.

Főlhívás előfizetőinkhez.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy lapunk előfizetési díját a kiadóhivatalba (Főiskola) sziveskedjenek mielőbb beküldeni. Egyszersmind minden egyes előfizetőnket kérjük, hogy lapunkat, melynek irányáról; szelleméről, hézagpótló voltáról meggyőződést szerezhettek, ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek.

Debrecen, 1898 jan. 1.

A kiadóhivatal.

Vegyes közlemények.

1848. március 15-ének megünneplése tárgyában a kiküldött bizottság már elküldte feliratát a képviselőházhoz, hol azt dr. Thaly Kálmán, Debrecen város péterfiai képviselője által ellenjegyezve, az Elnökség a Háznak bemutatta. Feliratunk, hogy t. i. 1848. március 15. törvénybe iktattassék, jelenleg a kérvényi bizottságnál van.

Dr. Thaly Kálmán orsz. képviselő ur levelet intézett Konrád Ernő 4. é. joghallgatóhoz, mint a bizottság egyik tagjához, melyben értesíti a bizottságot, hogy a feliratot ellenjegyezve, benyújtotta a Ház elnökének, továbbá írja: „A kérvényt annak idejében igénytelen felszólalással támogatni is kész leszek s általában a depr. főiskola nemes ifjúságának mindenekben szeretettel szolgálók.“

A bizottság sietett válaszolni a levélre és többek közt ezt mondja: „A debreceni akadémiai ifjúság hálás köszönetét kívánja kifejezni Nagyságodnak ezen iránta tanusított jóindulatáért; méltóztassék azt szivesen fogadni, Lelkünk mélyéből fakad az a végtelen tisztelet érzetéből, mely mindenkor körülveszi azt, ki úgy a sokat hányatott magyar nemzet dicsőséges szabadságharcokban eltöltött kora felderítésével, mint egész élete példájával hazaszeretetre int bennünket s kihez — meg vagyunk győződve — bizalommal fordulhat a magyar ifjúság minden kérelmével, mi honunk multjának, legdicsőségesebb, legfenségesebb pillanata megünneplésére vonatkozik.“

Azért támaszkodva Nagyságodnak már tett ígéretére, kérjük, hogy nágybecsű felszólalásával feliratunkat támogatni méltóztassék, miért szintén előre is csak forró köszönetünkkel és hálánkkal adózhatunk.“

A mozgalom különben közös lelkesedésben forrasztotta egybe a két híres főiskolát, a debrecenit és sárospatakit. Kezefogva törekednek ugyanazon cél felé, első nyilvános tényeként annak, hogy a két ifjúság testvérnek tekinti egymást. — Hogy mennyire méltányolja azt a nemes mozgalmat, melyet a debreceni akadémia polgársága indított meg március idusának törvénybe iktatása tárgyában, bizonyítja az a levél, a melyet Sárospatakról Konrád Ernő segélyegyleti elnökünk kapott, melyet egész terjedelmében itt közlünk.

Tekintetes Konrád Ernő joghallgató urnak

Debrecen.

A „Sárospataki Főiskolai Ifjúsági Egylet“ f. hó 14-én tartott gyűlésének határozatából van szerencsénk Önt, mint a debreceni akadémia polgársága által a képviselőház elé terjesztendő feliratnak egyik megalkotóját, a következőkről értesíteni:

A sárospataki főiskola egész ifjúsága, a nevezett napon tartott népes közgyűlésében egyhangulag kmondta azt, hogy szívvel-lélekkel hozzájárul a debreceni testvéradadémia polgárságának lelkes átíratához, s a midőn az Önök magasztos irányu mozgalmával szemben teljes elismerését fejezi ki: elhatározza, hogy március 15-ének törvénybe iktatására nézve az Önökéhez hasonló szellemű feliratot intéz a képviselőházhoz.

Kollegialis bizalommal kérjük, sziveskedjék jelen levelünk tartalmáról a debreceni akadémia polgárságát értesíteni.

Kelt Sárospatakon, 1897. dec. 15.

Gecse Lajos,

Ifj. Zsoldos Benő,

főisk. szénior, az „Ifjúsági Egylet“ elnöke.

joghallgató, az „Ifjúsági Egylet“ jegyzője.

A debreceni vivőkör az akadémia kebelében megalakult, bizonyítva ez által is, hogy ifjúságunkban még korántsem halt ki a lelkesedés s nem oly közönyös az ifjúsági ügyek iránt, miként ezt némelyek ujabban szeretnék elhitetni a közönséggel. Kicsiny ugyan, de lelkes a tábor, mely átlátta a vivásnak a testre s lélekre gyakorló jótékony hatását, s a reformpárt érdeme, mert ő követ el mindent ezen sportnak az ifjúság általi megkedveltetésére. A nevelést és tanítást Keresztesi Kiss ur volt szives elvállalni. A tagsági díj havonként 2 frt, az újonnan belépők egyszer s mindenkorra még 50 kr belépési díjat is fizetnek. Ennél olcsóbban sehol sem nyílik alkalma ifjúságunknak megtanulni ezen szép sportot, nem is tekintve, hogy a kör maga gondoskodik vivőfelszerelésről s így a tagoknak semmiféle más megterheléssel nem jár a tagsági díjon kívül. Azok, kik tagjai óhajtanak lenni a körnek, jelentkezhetnek naponként 12—1-ig Mohácsy jh.-nál lakásán (Nagy-péterfia 817. B.). A jelentkezést minél előbb, legkésőbb január 16-éig sziveskedjenek eszközölni a tanítás egyöntetűsége végett.